DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

EPISPASTICIS.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS,

DE

EPISPASTICIS;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GEORGII BAIRD, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti:

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

GULIELMUS IRVINE,

SCOTUS.

"*Illa oratio potius temporis mei, quam judicii, et auctoritatis fuit.*" CICERO.

Ad diem 24. Junii hora locoque solitis.

EDINBURGI:

CUM PRIVILEGIO,

APUD ALEX. SMELLIE.

1798.

VIRO SPECTATISSIMO,

GEORGIO JARDINE,

CÆ IN UNIVERSITATE GLASGUENSI

PROFESSORI,

AMICITIAM IN SE PATERNAM,

HASCE STUDIORUM PRIMITIAS,

VULUM QUIDEM, SED GRATI ANIMI

PIGNUS,

SACRAS ESSE

VOLUIT AUCTOR.

T Freer

om the Author

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

QUAEDAM DE

EPISPASTICIS

COMPLECTENS.

IN lucem publicam rudes juvenis edere investigationes, nec sapientiae, neve modestiae convenit. More tamen celeberrimae hujus academiae institutis gesto, quae potui, de cutis externae irritationibus protuli: nec alia mihi spes fuit, quam ut errores plurimos, laude digna admodum pauca invenerit, qui leget. Lectorem au-

tem

tem meminiſſe oportet, invitum me prorſus ad hunc laborem accingi, famae neutiquam amore abreptum. Veniam igitur et indulgentiam oro; "Fortunae caetera mando."

A primâ uſque medicinâ, multis irritationis externae modis, veluti ſinapiſmis, cauterio, oleiſque acribus, uſi fuerunt medici; recentioreſque, tam ob nominum magnorum veterumque auctoritatem atque famam, quam ob experimenta, quae ipſi felicia fecerant, eximiorum horum medicaminum uſum maxime adauxerunt. Quare nunc quidem dierum vix quicquid medicina hiſce uſitatius praebet; et non alio fere medicamento orbatus medicus incommodum gravius perferret. Quo veruntamen tempore primum in haec remedia homines animos vertebant, quibus formulis olim utebantur, aut quomodo, quos ederent effectus in morbis multis explorabant, ad quorum medelam ſpe-

ciſica

cifica quasi hodie aestimantur, operam lu-
derit, qui quaeret; et felicissimâ fortasse
factâ investigatione, in statu eodem esse-
mus, quo ille, qui, cum e multâ paleâ gra-
na paucissima cum labore non exiguo ex-
cerpsisset, grana ipsa velut operis pretium
accepit. Pro explorato tamen habendum
est Hippocratem medicinae patrem horum
nonnulla medicaminum aegrotantibus ali-
quando praecipuisse; aliis vero jam recensi-
tis cauterium ipsum anteponendum ratus
est, dirius profecto remedium et crudelius,
haud vero certe potentius. Notatum sane
fuit medicorum observationibus inflam-
mationem internam, erysipelate cutem sup-
rajectam adorto, cito fugari: hoc de he-
patitide patebat. Verum enimvero sedulo
cavendum est, ne rationis humanae vim
nimiâ dilaudemus curâ, eo a fortunato
quopiam casu exorto, quod ratiocinationi
tribuere voluimus. Multa quidem et pul-
cherrima

cherrima hominum inventa, fortunâ duce, fuerunt reperta; nec aliter in medicinâ res ſe habet: nam, ut cum Celſo dicam, non poſt rationem medicina inventa, ſed poſt inventam medicinam ratio fuit quaeſita.

Caeteris fere omnibus remediis, quae irritationes externae ſive epiſpaſtica nuncupantur, hodie quidem anteponere ſolent medici veſicatoria, ſinapiſmos, atque olea acria ad fugaciorem, fonticulos vero et ſetacea ad ſtimulationem magis diuturnam. Quin et alia ſunt nonnulla, quae olim famam majorem ſibimet ipſis vendicarunt: hodierni vero pauci iis utuntur; Britanni certo rare, alienigenae non ſaepe admodum. De his autem quoque medicamentis, quae moxae, cauterii ipſius, emplaſtrorumque reſinoſorum nominibus gaudent, pauca tam diſſerere placet, quam de caeteris, veſicatoriis nempe, fonticulis, ſetaceis, ſinapiſmis, oleis

oleis eſſentialibus, alcohol, camphorâ, atque cauterio potentiali.

Veſicatoria, ea ſaltem, quae maxime hodie praecipere eſt mos, non inter inventa hominum vetuſtiora recenſeri poſſunt. E pulvere cantharidum formantur cum aliis quibuſdam commiſto rebus, quae non virtutem majorem ſeu potentiam quamlibet novam adhibent, ſed ductilitatem tantum tenacitatemque ſuppeditant. Hoc emplaſtro illita pellis ſive pannus linteus cuti arcte admodum applicatur. Poſt ſpatium breve aegrotans dolorem conqueritur, primo levem ac titillantem, dein vero gradatim augeſcentem, donec urendi ſenſum non abſimili modo refert. Si nunc quidem amoveatur emplaſtrum, cutis eryſipelate quaſi affecta eſſe videtur. Veſicatorii vero applicatione diutius continuatâ, epidermis a cute verâ paulatim diſtrahitur, et veſica ſero

multo

multo impleta denique colligitur. Tali autem modo agentia vesicatoria summis nituntur viribus; aliquando enim nullum fere omnino edunt effectum, et haud raro cutis solummodo rubescit, vel ne minimâ, vel seri quantitate effusâ parum notabili. Vesicâ autem incisâ, seroque emisso, pars vesicata vel unguenti simplicis ope curatur, vel longius protrahi possit stimulatio, unguento aliquo adhibito acriori ex infuso vel pulvere cantharidum praeparato. Ad multorum morborum medelam praecipiuntur vesicatoria, maxime tamen urgente dolore quovis, vel partis cujuslibet inflammatione. In phlegmasiis vero non prius adhiberi possunt, quam detractus fuit sanguis. Hoc enim praetermisso, corpus universum irritatione afficiunt, dolore parum levato. Si vero sanguinis ea antea subducta fuerit moles, quae ad diathesin phlogisticam compescendam valeat, effectum felicissimum edunt:

Et

Et in plurimis hujuſmodi morbis magnam
praevertunt ſanguinis jacturam cum ſummo
aegrotantis emolumento. Sanguine enim
(uti aliter aliquando neceſſe eſt) ſaepe de-
tracto, in debilitatem magnam incidit aeger,
unde morbi medela dubia ſit ac tarda; ne
llicam quam crudelis omnino et lanio poti-
us quam medico congruens talis ſit fluidi
vitalis effuſio. Sedulo enim notandum eſt,
quamvis venaeſectio modica ſaepe cum
eventu fauſto celebratur, juſto tamen pleni-
orem non tantum nequid boni, ſed haud
raro detrimenti multum aegro afferre. Ve-
ſicatoria porro optime ad dolorem ſine in-
flammatione amovendum praecipiuntur, ve-
lut in hyſteriâ et cephalalgiâ. In his tamen
morbis, a quibus ſcilicet diatheſis phlogiſti-
ca abeſt, non praemiſſâ opus eſt ſanguinis
detractione. Obſervationes hae, paucae
quamvis ac parum abſtruſae, eo uſque nihi-
lominus valent, ut docere poſſint quanti aeſ-

timare

timare fas eſt veſicatoria; quot et quam lethalibus morbis feliciter occurrunt; et quam aegre ferre poſſit medicus remedii, talis ac tam efficacis jacturam.

Veſicatoria quoque, ut corpus torpidum ad vitam redintegratam velut in apoplexiâ et typho finiente ſuſcitetur, ſaepe tamen cum infelici eventu praeſcribuntur. Neve hoc eſt medicamento vitio vertendum. Non quidem exſtat remedium, quod, nullo interpoſito dubio, aegrotanti ſanitatem reddat. Vitae enim flammâ extinctâ fere ac tantum non penitus aboletâ a vi morbi exitialis, corporeque non alia animae adhuc non efflatae ſigna prodente, quam ut notari poſſit ſpem haud in ſempiternum abiiſſe, quia dum vita tum ſpes, rationis expers ac philoſophi nomine penitus indignus ille eſſet, qui id male fortunatum medicamini parum valenti tribueret, cui cauſae fuerunt vires

naturae

aturae obrutae ac exhauſtae. Atqui veſi-
atoria laudes magnas ſibimet a nonnullis
endicârunt, qui mature admodum haec me-
icamenta febricitantibus praeceperunt; an-
quam ſtupor quilibet, vel torpor ſuaſit
orpus ad ſtimulationem novam cieri, aegro
on adhuc inſenſili, vel medicinae non ex-
tando poteſtatibus. Alii medici hiſce fu-
unt uſi, ut materies eliminetur morbifi-
; alii quaſi ſtimulis; alii velut exinani-
itibus; quidam ut ſolvatur lentor, atque
onnulli ut ſpaſmus a cute vaſibuſque ex-
emis amoveatur. Sed medici hodierni qui-
m nil ſcire ſe in febribus de materiâ mor-
ficâ profitentur, et rationem omnem elimi-
tionis penitus ignorant: Stimuli multi
nt meliores ac efficaciores; febriumque
nplicium per inſulas Britannicas graſſan-
m pauciſſimas magnam ferre poſſe exi-
nitionem experientiâ triſti fuit inveſtiga-
n; lentorem hodie pauci pyrexiae eſſe

causam credunt; et de spasmo hoc sufficiat, certe non per totum febris cursum continuare,. minime saltem aegrotante per dierum plurimorum spatium continuo sudore madido. Vesicatoria igitur inter remedia generalia enumerare omnis vetat doctrina. Sed contra talem eorum usum fortiora adhuc pugnant argumenta. Auctoris enim clari experimenta non modo ista medicamina inutilia esse, sed perniciosa prorsus comprobavit, (vide Gregory Conspectus). Minime tamen abnegari possit medicos nonnullos, quibus diversa de hâc re est sententia, multa his omnino abhorrentia, ab experimentis quoque uti dicunt illata, argumenta narrare. Quum tamen ad morborum topicorum medelam vesicatoria praecipiuntur, aliter longe res se habet. Non aliud exstat medicamentum hisce praestantius ad cephalalgiae levamen, molestissimum istud ac periculosissimum typhi signum. Delirium

um ipſum, quod raro capitis dolorem vehementem ac male curatum non excipit, hujus vi remedii aliquando fugatur. Quidam reverâ multa de delirii utilitate differuerunt; quod aegrum ab irritatione nocivâ ſalvum, uti credunt, praeſtare poſſit. Quanquam vero minus in delirio mitiſſimo adſit periculi, ille nihilominus, qui vidit, quam faepiſſime cephalalgia vehemens in delirium tranſit, delirium in ſtuporem, ſtuporque demum cito pede in mortem, omnia conari feſtinabit, ut talia prius abigantur ſigna; quam cerebri organiſatio adeo fuiſſet laeſa ut nequaquam reddi poſſit ſanitati. Veſicatoria hoc habent incommodi ut facillime eorum ope adſit dyſuria: Quare his adhibitis plurima bibenda eſt aqua. Dyſuriâ vero nihilominus aegrum adoriente, pars veſicata caute lavanda, enema ex amylo et laudano liquido injiciendum, opium et ſemicupium praecipienda. Nonnulli camphorâ

phorâ utuntur; et magnopere praecavendum ſi capillos abradere neceſſe ſit, ne cutis pars quaevis ſimul abſcindatur. Hoc enim facto, facillime ſorbentur cantharides, quapropter differre oportet veſicatorii applicationem.

Alium cutis irritandae modum fonticuli praebent et ſetacea: quorum altero materiei durae cujuſvis vel ſtimulantis in cutem introductionem intelligimus, viâ factâ ſcalpellae, cauſtici, aut veſicatorii ope; altero verum cutis tranſuturam acûs ope filum e goſſypio factum ducentis. Horum utraque dolorem multum irritationemque excitant, puſque veram plus minus eliciunt: ita ut id lente efficere videntur, quod veſicatoria majore ſed fugaciore quoque vi. Saepe eventu proſpero in morbis vetuſtis, ubi dolor et inflammatio adſunt, velut in phthiſi, morbo coxario, et hydarthro praecipiuntur;

cipiuntur; tunc quidem haud raro effectus feliciſſimos edunt. Eorum tamen actio adeo eſt lenta ut vix plurimum ad morbi cujuſvis acuti medelam valeant. Fonticulo unguenti e cantharidibus ope facto, phthiſis ſigna miteſcere multi aiunt, uti Cullenus aliique. Richterus Germanus trium phthiſicorum hiſtorias narrat, quorum unus amputatione, alter fonticulo cum XXX piſis, tertius demum pectoris abſceſſu ad ſanitatem pervenit: et vix notatis opus eſt quam ſimilis omnino abſceſſus ſit fonticulo. A quibus omnibus, non ſecus quam a rei ipſius naturâ colligere fas eſt, haud leviter in phthiſi fonticulos et ſetacea valere. Morbus coxarius, qui hodie quidem tantum inoteſcere incipit, periculo multo atque dolore ut plurimum comitatur. Acetabuli capitiſque femoris affectio ſtrumoſa eſſe videtur, originem ſuam a noxâ aliquâ externâ plerumque ducens, hiſque ſignis diſcernen-

da;

da; genu nempe, ac interdum coxae dolore, clune complanatâ, crure primum producto, poftea vero decurtato et tabefcente, aegro fimul atque claudo. Morbus eft lentus nec aliud nomen fibi vindicat quam chronicam quandam coxae inflammationem. Ligamenta primo laxa evadunt, unde longius fit crus; obveniente tamen fuppuratione paullatim forbetur ipfius offis caput, crus dein decurtatur, aegerque, dolore magno excruciatus, ac febri hecticae fuccumbens, vitam plerumqne effundit. Exitialis hujus ac minime rari admodum morbi natura non nifi paucis abhinc annis innotuit. Ifchiadem eum effe medici olim crediderunt, a quâ tamen caufa ejus aeque ac periculum omnino abhorret. Vero Eduardus Ford chirurgus Londinenfis, eximium de hoc morbo tractatulum nuper in lucem edidit: medendi methodum porro addidit, cujus ope plurimos, fi ulla detur fides, fanavit.

Cauftico

Caustico enim cuti supra coxam adhibito, integumentorum pars quaedam aduritur: post dies aliquot haec suppuratione separatur, et in adeo factum ulcus pisa multa, sicut XII, vel plura, induntur, ut magna cieri irritatio, pusque uberius elici possit. Hoc facto, cito, ait Ford, signa vehementiora mitescunt. Diligenter autem animadvertendum est dolorem, a quo primo tempore causticum adhibitum fuit, leniorem saepe fieri, et aliquando etiam abigi, ne minimo quidem educto pure. Quo tamen propius morbum incipientem ad hoc medendi consilium fugerit medicus, eo minus dubitandum de medelâ. Notat porro Ford, quod tametsi vesicatoria et cum oleis acribus frictio bonos nonnullos effectus edant, non tamen ad morbum usque medendum valere. Signa enim, quamvis paulo primum mitescant, cito ad pristinam denuo revocantur atrocitatem. Ipse aegrum quendam tali medendi

dendi ratione a cruciatû multo levatum vidi: et a medicis peritiffimis certior fum factus plures alios ad fanitatem ufque fuiffe perductos, qui multó ante lecto fuerant affixi non aliam ob caufam quam dolorem intra ambulandum horrendum. Alii tamen medici hujus efficaciam remedii omnino fere abnegant. Forfan non abfimile hoc aliis multis medicinae inventis nimis laudatum fpem ideo deftituit. Quanquam enim bonum, non tamen adeo quafi optimum, veluti primo creditum fuit. Idem Ford fimilem medendi methodum in hydarthro laudibus magnis effert, quem morbum tali modo aliquando fanaviffe, faepe fublevaffe fe affeverat. Plena venae fectio topica atque veficatoria crebra invicem alternantia fonticulorum vicem forfan praeftare poffint: fed ftrenue admodum haecce medicamina adhibeantur oportet. Illi fane qui tempus non revocandum conterit, hiru-

dines

dines quinque vel ſex aegrotanti praecipiendo cum veſicatorio ſingulis hebdomadis vel rarius adhuc, neque e voto res cedunt, neque cedere decet.

In morbo alio, ſpinae nempe curvaturâ, haec fonticulorum ope medendi ratio, quae primo, uti credo, in mentem venit jure laudato Pott, in ſtatu fere eodem eſt, quo in morbo coxario; alii enim medici ejus efficaciam agnoſcunt, alii haud ſecus abnegant. Verum enimvero vix ac ne vix quidem de xperimentis Pott, viri iſtius verſatilis admodum ac ingenii omnium capacis, omnino ſt dubitandum; potius vero nobis concluere licet eorum ſaltem multos, qui hoc meendi conſilium male omnino ſecum vertiſſe onqueruntur, minus mature vel ſtrenue uam oportuit ad medelam ſeſe accinxiſſe. ſultum a morbi diuturnitate pendet; ſandi enim difficultas ratione augeſcente in-

dies grandescit. Aliquid quoque inventoris fere omnis nimiae sui fiduciae est tribuendum; inter has erroris causas forsitan quaerenda est veritas. Ni vero tam in hoc morbo quam in morbo coxario fonticuli adsint non tantum lati sed profundi, haud adeo multum haecce remedia valent: neve hoc sufficit, nisi cauta simul atque adhibeatur cura ad irritationem validam excitandam. Tali vero medendi methodo longius continuatâ, effectus subinde felicissimi eduntur. Non quidem medela subita ac notatu facilis, velut in febris crisi; qui tale quicquid futurum credet, spem illius falli procul dubio necesse est. Verum si mediocriora speret, et non alia quam signa pedetentim mitescentia, cibi cupiditatem auctam, oculosque vividos expectet, viribus corporis simul atque renovatis ac febre hecticâ, si qua adfuerit, fugatâ, parum abest probabilitas, quin res e voto cedent. Aliquando sine dubio

citior

citior erit medela, ſed aliquando quoque tardior adhuc, et haud raro non omnino eveniet. Si igitur medico non talis ſit patientia, qualis ad lentarum adeo rerum adventum praeſtolandum valeat; vel ſi ſtrenue dies paucos primos tantum ſe ad medelam accingat, magno facto fonticulo et cum piſis bene impleto; rebuſque non adhuc melius vertentibus, ſi ſocors fiat ac parum diligens; ſi longius hancce medendi methodum continuet, ſolummodo quia alia quae praeſcribat non ſciat medicamenta, tunc piſorum paullatim minuitur numerus, fonticulus granulationibus impletur, non amplius excitatur irritatio, neve medicatûs hujus ſit experimentum. Si e contrario hebetis ſit ac torpidi ingenii vir, parvum faciet in morbo coxario fonticulum et in ſpinae curvaturâ ſuperficiarium; et quotidie, dum menſium aliquot ſpatium haecce continuet, de chirurgicorum Pott et Ford impudentiâ ſingulari mirabitur,

qui

qui ſtupendas adeo et falſas penitus ſanationum hiſtorias in lucem publicam ederant. Neve aberit, quin ſibi gratulabundus cogitabit qualis ipſe ſit vir, qui jactatorum errores adeo ſpecioſorum patefecerat. Omnibus eadem ſunt remedia, ſed non omnibus eadem audacia ſagax, atque firma animi conſtantia. Praeter vero fonticulorum et ſetaceorum uſum, utpote quae partes ſubjacentes afficiunt remedia, modus ea adhibendi alius eſt vix minus generalis ad humores, ſcilicet, e corpore eliciendos. Situs quidem parum valet: a parcâ nimis vel copioſiore humorum detractione effectus, quos bonos maloſve edunt, ſperandi ſunt omnes. Fluidorum minuunt molem; quamobrem ea ad plethorae levamen praecipiuntur, ac ſi quo tempore ulceris vetuſti, haemorrhoidum, ſive exinanitionis aliae cujuſlibet fluxum ſiſtere ſit votum. Medici nonnulli ob quam efficiunt revulſionem iis adhuc utuntur; cujus pro-

pro exemplo ſit fonticulus in cervice ad ophthalmiam, amauroſin, tineamve capitis amovendam. Fonticuli in femoribus a nonnullis haud mediocriter ad anginae pectoris medelam fuerunt laudati: Quomodo ibi agunt, ignorantia noſtra nimia de hujus morbi naturâ nos inveſtigare prohibet. De iis igitur medicamentis forſan concludere licet, multum audacter praeſcripta valere, parum timide.

Sinapiſmi nuncupantur cataplaſmata quaedam e pane cum ſinapi pauxillo et aliquando aceti commiſto praeparata. Vegetabile aliud quidvis acre effectum haud abſimilem edit: Sinapi vero facilius comparari queat, caeteriſque plus valet. Cito ejus ope excitatur rubor eryſipelatoſus atque urendi ſenſus; raro autem tam longe corporis parti cuivis adhibentur, quam ut veſicata ſit. Hujuſmodi vero veſicationibus exortis, facta

ta exinde ulcera ſanatu ſunt difficillima. Sinapiſmi igitur manifeſte tantum ob irritationem, quam edunt, praecipiendi; minime utpote quae corpus exinaniunt medicamina. Saepe aegrorum pedibus febre aliove morbo correptorum, quibus ſane vita vix ſupereſt, adhibentur. Dum cantharides caput veſicent, ſinapiſmi pedes ad inflammationem excitant; unde videre eſt aegrum, ſi ſanitati non reddatur, ſecundum artem nihilominus emori. Sinapiſmi plantis maxime applicantur: Verum aegrotans, ſi morbus pellatur, non mediocre ob cutem pedum teneram fert incommodum; quare pars pedis ſuperior, quae vix multo minus irritabilis, longe magis eſt opportuna. Qui vero ab hoc remedio moribundis fere, uti mos eſt, praeſcripto multa ſperabit, illi haud abeſt dubium quin parum e voto res cedent. Quanquam anceps talis etiam medicatûs auxilium medico ſagaci minime eſt ſpernandum.

pernandum. Sinapiſmi veſicatoriis non-
nunquam anteponendi, quando ſcilicet, quod
ito effectum edat, opus eſt medicamine,
vel aegrotanti veſicationis parcenda eſt mo-
eſtia; alioquin vero minor eorum eſt effica-
ia.

Cauterium potentiale rarò admodum ad
utem irritandam praecipitur. Poſtea enim
nujus ope cutis aduſta fuit, aliae ad irrita-
ionem continuandam poteſtates huic ante-
ponuntur. Adeo ſine dubio cauterium po-
entiale adhiberi poſſit, ut hic quoque eda-
ur effectus; ſed caeteris nullomodo praeſ-
at medicamentis, quae vero huic antepo-
nendae, a quibus nempe vis abeſt corro-
lendi.

Olea eſſentialia quae ad partes externas
ſtimulandas praeſcribuntur, olea praecipue
ſunt terebinthinae ac ſuccini: De oleo au-
tem

tem camphorato atque ammoniato, de alcohol, oleo olivarum calido, caeteriſque frictionis auxiliis pauca ſimul atque diſſerere placet. Haec omnia medicamina cutem inflammant: Quamobrem rubefacientia nuncupantur. Inertia ſunt aut languida ſaltem remedia, veſicatoriis nempe comparata. Eorum vero uſus tutus eſt ac facilis, neque omnino abeſt efficacia quaedam; quapropter iſta adhuc adhibentur. Hujuſmodi medicamenta caetera oleum terebinthinae longe antecellit; omnibus ſane cedit oleum olivarum. De his autem remediis notandum eſt multum a frictione eorum efficaciam pendere: Quo porro inertiora ſunt medicamina, eo hoc eſt certius. Ad dolorem ſublevandum, velut in affectionibus hyſtericis inflammationibuſque quibuſdam levioribus praecipiuntur. Aliquanto ad tonum inſtaurandum, uti in anaſarcâ, valent. Eorum quolibet in morbo iſto uti licet:

Verum

Verum terebinthina caeteris forſan anteponenda, quia, dum pariter vel plus etiam partem ſtimulet, olei hujus aliquantulum ſorberi poſſit et major inde oriri urinae fluxus. Attamen ab olei terebinthinae uſu id proficiſci poſſit incommodi, quod cutis nempe ad inflammationem excitari poſſit, dum gangraenae maxime ſit obnoxia; quare nec dure admodum nec ſaepe pars eſt quaelibet fricanda. Oleum hocce, ſive ex hoc praeparatum aliquid frictione validâ ſpinae indies adhibitum, ut cieri poſſit ac continuari cutis inflammatio, haud raro pertuſſi feliciter occurit; eo ſane veſicatoriis anteponendum eſt, quo quotidie repeti poteſt, ac irritatio inde oriatur perpetua.

Conſideranda adhuc manent medicamenta alia pauca, de quibus nunc agere ſolum, quia viri illuſtres ea laudibus magnis olim extulerunt, decrevi. Horum primum maxi-

meque horrendum, longe vero celeberrimum, cauterium eſt ipſum, remedium tunc ſane inventum, quando ars chirurgica vix ac ne vix quidem arti praeſtabat laniorum. Crudele quanquam atque ſaevum medicamentum, effectus nihilominus bonos aliquando edidit. Chirurgis reverâ qui nil de ligaturis ad haemorrhagiam ſiſtendam ſciverunt, ſpes nulla adfuit, niſi ſtypticis adhibitis, ſpongiis ferrove candente. Non ambigitur porro, quin cauterii ipſius ope facti fonticuli, licet ultra modum omnem crudeles ſint ac acerbi, neutiquam tamen aliis, manu ſcilicet leniori adhibitis, minus ſunt efficaces. Plurimae fuerunt operationes aliae, chirurgiâ jubente ac admoto igne factae, de quibus autem ut rei noſtrae omnino alienis hic diſſerere non placet. Calor mediocris cutem inflammat; intenſior paullo veſicat: acerrimus vero factus cutis vitam extinguit, partibus inflammatis ſuppoſitis.

positis. Semper dolore sibi proprio stipatur, caeteris fere omnibus atrociore. Neve est cur caloris in corpus externum actionem a cantharidum acriumve aliorum actione discrepare credamus. Utraque cutem inflammant, vesicant, doloremque urentem dictum excitant. Quanquam calor corporis fabricae fiat obnoxius, si quo tempore intendatur nimis, inde vim ejus quod ad gradum caeteris majorem esse, nequaquam vero genere differre, concludere fas est. Attamen remedium hocce penitus hodie rejicitur; nisi quidem ferramenti candentis usum, ad nervum dentis odontalgiâ affecti urendum, animadvertere placet.

Moxa quasi alius urendi modus adhibetur. Materies est vegetabilis, quam colit India orientalis. E hâc fit conus, cujus basis corporis parti alicui applicatur, apice incenso. Tali modo cutis aduritur, ulcerique

que factum. Goffypium eadem fere efficit; fed hodie rare admodum ad horum cujuflibet ufum effugit medicus.

Emplaftrorum refinoforum nonnulla quoque funt notanda. Haec funt praeparata quaedam e refinâ rebufque aliis, quas in pharmacopoeiâ videre licet. Minime hic quidem de emplaftris veficatoriis, adhaefivis, narcoticifve quicquid eft differendum; verum de iis tantum, quae tumores difcutiunt, iifque roborantibus dictis, vel e pice factis. Haec omnia tumoribus dolore expertibus applicantur, et ad morbos alios amovendos. Ea vero non praecipere folent medici magna fperantes: vix enim medicamenta ea antecellunt, quae *placebos* linguâ vernaculâ nuncupamus. Cutem paullo rubefaciunt; atque rubori huic eft tribuenda aliqua, quam jactant, efficacia.

Haec igitur medicamenta ſunt ad irritationem ciendam externam uſitatiora. Nec amplius quod ad actionem invicem diſcrepare videntur, quam uti plus minuſve eorum effectus fugaces ſint aut validi. Multa opinioni huic favent. Haec omnia medicamina partem, cui adhibita fuerunt, irritant, inflammationemque cient, quam excipit effuſio. Nec quicquid inter ea generice intereſſe nos concludere oportet, quia ſemper non idem prorſus ſit fluidum effuſum. Poſterius eorum actionem aliquando ſaltem non ab evacuatione quâlibet pendere demonſtrare conandum eſt. Si vero hoc fruſtra tentemus, notatu tamen digniſſimum eſt, quanta inter fluida intercedit ſimilitudo. Serum puſque principia ſunt; et de iis a viris, quibus nemo ingenii acris ac perſpicacis laudem negabit, fuit judicatum pus e ſero praeparari. Irritationis externae porro modi varii ad morbos plurimos fugandos adhibentur,

adhibentur, quorum maxime notabilis eſt ſimilitudo. In phthiſi enim morboque coxario quanquam fonticulos et ſetacea, in phlegmaſiis quanquam veſicatoria ſinapiſmoſque caeteris praeponimus, haec idcirco facta ſunt, quia priores, morbi ſcilicet chronici, medicamenta, ut ita dicam, chronica ſibimet vendicant; poſteriores vero, qui citius ad criſin perducuntur, auxilia quaepiam fortiora. Omnia haec igitur dum perpendamus, certe quod ad gradum, genericè autem non probabiliter diſcrepare confitendum eſt. Nunc vero de eorum actione pauca diſſerere oportet: et quatenus ſint de hâc opiniones corporis vivi legibus convenientes.

De epiſpaſticis ratiocinationes variae fuerunt et mutabiles pro theoriâ medicâ tunc temporis maxime pollente: tentavit enim quiſque non theoriam ſuam ad naturae normam,

nam, verum e contrario naturam ad theori-
m accommodare. Quum pathologiae hu-
norali homines fidem darent, haud abfur-
le veficatoria humorem peccantem e corpo-
e elicuiffe exiftimaverunt. Hodie autem
le atrâ bili et pituitâ fabulofa ifta credere
nimus nofter parum inclinat. Si vero ali-
er res fe habuerit, poftulandum adhuc eft,
ur aliis nunc unum nunc alterum humorem
eficatoria praeponant. Neque materia mor-
ifica rationem meliorem praebet. An ma-
eries ulla talis adfit in plurimis veficatorio-
um ope medendis morbis omnino ambigi-
ur: ejus autem eliminatio prorfus fide eft in-
ligna. Corporis totius materiam morbificam
n digitorum trium quatuorve tranfverfo-
um fpatium colligi, deinde vero eliminari,
ure nihilominus ferove ne minimam qui-
lem acrimoniam prodente, non eft creden-
lum.

Boerhavius

Boerhavius veſicatoria morbis communibus occurriſſe, vel in corpus univerſum egiſſe ob ſanguinis lentorem ſolutum arbitratus fuit: quam tamen doctrinam vix ſagax D. D. Cullen ſatis ſuperque falſam eſſe demonſtravit. Verum enimvero quando epiſpaſtica ad phlegmaſias tollendas adhibeantur, ea revulſionis vi effectus ſuos praeſtitiſſe putavit. Minime vero de hâc ſententiâ inter omnes conſtat. Phrenitidis ſinapiſmorum pedibus admotorum ope medela, quam Cel. Van Swieten vis eorum revellentis argumentum eſſe credidit, e contrario pugnare videtur. Quomodo enim propter fluidorum pedes verſus parcam adeo affluxam molem, (quam porro ab omni corpore reliquo pari ratione dimanaviſſe oportuit), capitis vaſa tam fuerunt depleta, quam ad inflammationem vehementiſſimam compeſcendam par ſit, difficile ſane eſt intellectu. Iſtiuſmodi reverâ revulſio effectum talem

lem ſolummodo edere poſſit, qualem ſanguinis moles eadem e brachio educta; verum, non niſi copiosè admodum ſanguine detracto phrenitis fugari poſſit. Alioquin igitur quam revulſionis ope veſicatoria morbum huncce depellunt. At vero epiſpaſticis morbi ſedi quam proxime admotis, quanquam revulſio in rebus talibus magis pollere credi poſſit, minime exiſtimandum eſt ſolam hanc eſſe veſicatoriorum actionem. Crebro enim inter partes externas ac internas nexus nequaquam tam notabilis eſt, quam ut credi poſſit plus revulſionem partem morbo vexatam corpore reliquo afficere. Si vero non plus afficiat, eadem denuo repetenda ſunt, quae antea; fluidorum nempe adeo parcam ſubductionem haud multum ad phlegmaſias pellendas valere. Praeterea in colicâ, ſingultu, et aſthmate ſpaſmodico, ubi plurimum valent veſicatoria, vix opus eſſe revulſione quâlibet videtur, ad quorum

nempe morborum ſedes haud antea accumulata fuerunt fluida.

Cel. D. D. Darwin doctrinam aliam de veſicatoriorum actione nuper protulit: haec viri hujus ingenioſi opinionibus multis aliis haud abſimilis conſenſibus quibuſdam nititur, quos inter corporis partes diverſas exiſtere arbitratur. In ratiocinationem ſuam hâc obſervatione ingreditur, veſicatoria corporis ſuperficiem ſtimulare; vel ut ipſiſſima verba dicam, "bliſters invigorate the exer-"tions of the arterial and lymphatic veſſels "of the ſkin." Quando vero, ait, cardialgia adſit, ſi epigaſtrio imponatur veſicatorium, conſenſu inter partes quodam adaugetur ventriculi actio. Quanquam autem hoc modo ratio quaedam de veſicatoriis reddatur, quando ventriculi ſtimulatione ſit opus, in gaſtritide nihilominus, ubi ſtimulatio nimia jam adſit, nil valet hujuſmodi

ra-

ratiocinatio. Vix quidem conſtat, cur in cardialgiâ ipsâ ventriculum ſtimulare fas ſit. Ibi enim materie acri irritatur, et ſenſile jam nimis hoc viſcus evaſit. In gaſtritide autem abſurda prorſus talis eſſet indicatio; in quo reverâ morbo conamina noſtra ad ſtimulationem minuendam diriguntur omnia. Poſteriùs paullo, ait ille, (non enim plene admodum de hâc re diſſeruit,) veſicatoria expectorationi in peripneumoniâ favent, cutem primo ſtimulando; eâ deinde ſtimulatione ad membranam pulmonum mucoſam conſenſûs alicujus ope devectâ. Hoc modo expectoratio exoritur, morbuſque ſolvitur. Saepe vero membranam mucoſam in peripneumoniâ plus minuſve inflammari eſt veriſimile. Veſicatoriorum porro uſus ad catarrhum levandum, qui membranae mucoſae inflammatio eſt hoc omnino abhorret. Namque, veſicatorio adhibito, cutem ſtimulari, cum hâc vero membranam mucoſam conſentire, morbum dein ingraveſcere oporteret. E

contrario vero res ſe habet. Unde certe veſi-catoria, nullâ re interpoſitâ, inflammationibus occurrere potius concludendum eſt, quam membranae cujuſvis ſtimulationem intercedere. Ab iis autem, quae de veſicatoriis differuit, quodammodo poſtea decedit; quando ſcilicet ea medicamenta morbi tantum finem verſus praeſcribenda dicit, inflammatione vero adhuc urgente. Pro explorato porro habet veſicatoria peripneumoniae prope finem eo valere, quo horroris acceſſioni veſpertinae occurrunt, eorum ſtimulo cuti univerſae impertito : non aliter, ait ille, quam laudani guttae quinque ventriculum ſtimulando rem eandem efficiunt. Non meum equidem eſt quaerere, num numero quinque ſolummodo uti fas eſt; ſed cutem univerſam a veſicatoriis ſtimulari parum certum eſt. Praeterea non niſi de inflammatione miteſcente ratio redditur. Quaerendum enim eſt, cur, incipiente morbo, effectus optimos veſicatorium ſaepe edit,

dum laudani guttae quinque vel nullum prorfus vel malum folummodo effectum edidiffet? Cur porro, fanguinis detractione omifsâ, non laudanum, non veficatorium morbo occurrit, verum e contrario horrorem aeque ac fignum aliud quodque malum et avertendum infigniter adauget. Hic fane, quamvis a re alienum paulo fit, viri ejufdem inclyti ratiocinationem aliam de laudani liquidi ufu ad ophthalmiam medendam filentio praetereundam non puto. Ut oculi venae ad fanguinem forbendum cieantur, adhiberi laudanum affeverat. Tametfi vero, tali admoto medicamine, fanguis faepe forbeatur, rationem nullam profert, cur medicamentum, quod, fanitate falvâ, oculum inflammat, morbo urgente, inflammationem arceat? Nec cur laudanum hocce ipfum venas ad forptionem potius quam arterias ad effufionem, partemve quamque aliam ad actionem auctam ftimularet?

Aliam

Aliam et a caeteris difcrepantem effe vefi-catoriorum actionem D. Cullen contendit. Ne vero laudato huic viro quae non dixit, falfe attribuam, ipfiffima audi verba e primis lineis (192. 193.) excerpta. "Much "has been imputed to the evacuation occa-"fioned by bliftering; but it is never fo "confiderable as to effect the whole fyftem, "and therefore can neither, by fudden de-"pletion, relax the fanguiferous veffels, "nor, by any revulfion, affect the general "diftribution of the fluids. The evacuation, "however, is fo confiderable as to affect the "neighbouring veffels; and the manifeft "utility of bliftering near the part affect-"ed, in inflammatory difeafes, leads me to "believe, that bliftering, by deriving to the "fkin, and producing an effufion there, "relaxes the fpafm of the deeper feated "veffels, &c. &c." Haec doctrina plane ab inflammationis theoriâ iftâ, quae Culleno

placuit,

lacuit, omnino pendet. Si enim ſpaſmus
on ſit inflammationis cauſa, minime, ſoluto
paſmo, inflammatio fugari poſſit. In com-
nentariis porro Cel. Van Swieten (396) dic-
um eſt phrenitidem, ſinapiſmis pedibus ad-
notis, crebro abigi. Unde colligere fas eſt,
uod pedum irritatio caput levare poſſit,
tſi minus forſan quam ipſius capitis veſica-
o. Neſcio utrum docto Culleno placuit
ffuſionem a parte affectâ diſtantem hujus
paſmum ſolvere potuiſſe. Ex verbis ejus
upra citatis haud liquido patet; neque alia,
uae de hâc re ſcripſit, invenire potui. Si
ero non placuerit, explanandae adhuc ma-
ent phrenitidis ſinapiſmorum ope medelae.
i alia autem fuerit ejus ſententia, tunc de
otâ doctrinâ obſervandum eſt, quod affir-
net ſolummodo effuſionem ſeu derivatio-
em ad ſpaſmum internum levandum va-
ere: cur vero hunc levat, cauſam non red-
it. Quoniam igitur theoriae haece om-

nes

nes mancae quodammodo videantur, aliam de hac re opinionem proferre licet.

Senſibilitas ea corporis vivi conditio eſſe definitur, quâ, ſtimulis partibus ſentientibus admotis, ſenſus exoritur. Corporis humani maxima longe pars hâc poteſtate eſt praedita. De membranis quidem ac cartilaginibus paucis dubitatum fuit: Vero illae etiam, morbo urgente, haud ambigua ſenſibilitatis ſigna produnt. Haec facultas non ſponte agit; nam ſtimulo aliquo ad vim ejus eliciendam ſemper eſt opus. Hujuſmodi ſtimulorum nunquam abeſt copia abundans, calor ſcilicet, ſanguis, fluidaque varia. Unde exoritur, quod, dum ſenſibilitas adſit, tum quoque ſenſus plus minuſve nunquam fere abeſt. Æquilibrium quoddam ſenſibilitatis hujus eſſe videtur inter corporis partes ſenſiles, quod parum mutari poſſit, dum ſecunda maneat valetudo. Senſibilitas per corpus fere totum ad-

eſt, in aliâ vero in aliis partibus ratione, viſcere omni parteque ſenſibilitatem ſibi propriam vendicante. Si vero ultra modum ſuum juſtum augeatur partis cujuſlibet ſenſibilitas, uti haud raro in plurimis morbis evenit, auctus hicce vel a parte vicinâ unâ, vel a corpore univerſo abducitur, partis ejus vel corporis totius ſenſibilitate minutâ pro auctâ eâ partis morbo affectae. Hoc ratiocinatione variâ firmatur. Quando inteſtinorum ſenſibilitas, velut in diarrhoeâ communi augeatur, ventriculi ſimul ſenſibilitas minuitur; aeger cibi non amplius eſt cupidus, cruditatemque conqueritur. Ad morbum huncce medendum methodus ſat bona eſt ventriculum medicamenti emetici cujuſvis ope ſtimulare, ut viſceris hujus ſenſibilitas rationem juſtam habeat cum inteſtinis; quo facto morbus exinde evaneſcit. Quando porro podagrae ſigna adſpiciamus, alia ab illis aequilibrii

hujus

hujus argumenta educere possumus. Nam morbus iste non partes plures simul, vero unam tantum adoritur. Quum enim ad pedes adit, salvus est ventriculus; ventriculo autem correpto, sani illico pedes evadunt: atque, mutatis mutandis, verba eadem repetenda sunt seu capiti, pectori, abdominis visceribus, partive alii cuicui sit obnoxia. Neve de phaenomenis istis materiae morbificae doctrina rationem reddere possit; transitiones enim istae adeo ultra sensum veloces sunt, quod fluidi nullius in corpore motus ad earum explicationem valeat. Eas nisi motus muscularis, voluntate jubente, nil rapiditate exaequat. In morbo hocce sane sensibilitatis conditio fluctuans esse videtur: Quapropter conamina varia ad hanc sensibilitatem huc illuc transferendam exoriuntur. Minime arbitror me rationem, cur podagra partes quasdam, ventriculum nempe pedesque aliis ante-

ponit,

ponit, reddere oportere. Mihi ſufficiat, quod plane inter omnes conſtat in morbo hocce, ante non partis unius ſenſibilitatem adaugeri, quam alterius fuerit imminuta. In rheumatiſmo acuto, non minus quam vetuſto, hoc quoque obſervari poſſit aequilibrium. Nil enim conſuetius eſt, quam ut hic morbus ab unâ parte fugatus ſit, alterâ correptâ: Saepe enim a quo tempore primum adeſt dolor novus, vetus minuitur. Eryſipelatis porro tranſlationes huic opinioni multum favent. Nemini quidem ejus morbi dolor ignotus, neque ad ſitum mutandum proclivitas. Medicos ſane omnes doloris exempla non pauca vidiſſe oportet, qui ab unâ parte fugerit ſtatim ac altera fuit correpta. Phrenitidis a ſinapiſmis pedibus admotis medela huic quoque ſententiae annuit. Morbi iſtius ſaevi, tetani dicti, levamen, irritatione parti vulneratae adhibitâ, argumenta nova praebet. D. Haygarth

garth aegri tetano affecti hiſtoriam narrat, qui dolorem conqueſtus fuit, muſculos colli et nudum poplitis tendinem alternis vicibus vexantem. Colicae porro phlegmaſiarumque veſicatoriorum ope medela eadem illuſtrat: Et, ne plura dicam, inflammationis ab urethra ad teſtes tranſlatio alii cuicui doctrinae male eſt congrua. Pus quodlibet mucumve ab urethrâ ad teſtes uſque per vaſa deferentia tranſire poſſe parum fide dignum; neque eſt veriſimile inflammationem tali modo, niſi rariſſime, devehi. Nam primo velocius longe evenit, quam inflammationem talem tranſîiſſe credi poſſit; dein non dolor ſemper in funiculo ſpermatico adeſt: Quamvis, ſi adfuerit, teſtis ponderi aucto id tribui poſſit. Inflammatio porro ad teſtem vicinum haud raro tranſit, ad quem nemo mortalium inflammationem quoquomodo ſerpere poſſe aſſeverabit. Verum e contrario, ſi haec om-

nia

nia ſenſibilitatis aequilibrio rupto tribuamus, lucida ac manifeſta res exinde evadit. Tunc enim nil hic adeſſe credimus, niſi exceſſûs ſenſibilitatis ab uno ad alterum locum tranſitionem. Iſtiuſmodi quoque forſan ſunt teſtium tumor ac dolor a cynanche parotideâ oriundi. Hippocratis aphoriſmus eſt, qui huic ſententiae favet. ' Duo-
" bus doloribus ſimul exortis, non in eo-
" dem loco, vehementior obſcurat alte-
" rum." Ab hâc ſane obſervatione, non minus quam ab aliis nonnullis ſupra citatis, aequilibrii doctrina pendet. Aphoriſmus id afferit, quod corporis univerſi legibus congruum facere doctrina tentat *.

Veſicatoria

* Me ſane hic locorum notare decet, quod doctrinae hujus principia a patre meo inhauſi. Ille tractatulum de morbis nervoſis ſcripſit, ac coram ſocietate, literariâ dictâ, in univerſitate Glaſguenſi publice (anno 1782) legit. Quo in opuſculo aſſeveravit aequilibrium eſſe ſenſibilitatis; cui argumento fuiſſe hoc credidit, quod dum cutis externa, veſicatorio adhibito, ſenſilior fiat, inflammatio profundior penitus ſubinde evaneſcat.

Veficatoria vel ad corporis totius, vel ad corporis partis morbo affectae, vel denique ad partis fanae ftimulationem adhibentur. Quando ad corpus univerfum afficiendum applicentur, eorum operandi modus vix ab alius cujufvis ftimuli modo abhorret. Dubitare quidem cum Culleno licet, num ftimulus ob inde exortam humorum detractionem multum valeat? Hoc autem praetermiffo non ab aliis medicamentis, quae corpus a ftatu debili torpidove excitant, difcrepare videntur. Quapropter ad comata levanda undecunque exorta praecipiuntur; neque abnegari poffit, quin effectus bonos aliquando edant. Talibus fane auxiliis eo plus confidere oportet, quo aeger aliis remediis difficile admodum affici ut plurimum poffit. Si in febre recenti quid ex iis boni unquam exoriatur, eidem eft tribuendum: Ac de eorum in variolâ

ufu

ufu (fi hujufmodi quid eft) vix difpar eft ratio.

Veficatoria quoque partibus morbo affectis adhibentur, veluti in paralyfi hydrope, atque herpete. In paralyfi corporis pars quaedam torpida evafit; quare ftimulatione eft opus: Et veficatoriorum in morbo hocce applicatio bene, uti aiunt auctores, fubinde vertit. In hydrope veficatoria ferum nimium evacuant; et cantharides ipfae, fi forfan harum pars quaeque forbeatur, diurefi favere poffint. Iis vero, qui hydrope laborant, veficatoria caute admoveantur oportet, neque unquam cutis hydropicae ad gangraenam proclivitatis obliviscendum medico. In herpete veficatoria partem affectam tantummodo ftimulare videntur. Horum remediorum prope glandulas colli tumidas applicatio, cujus mentionem facit D. Percival, effectus fuos bonos

edit

edit vel ob ſorptionem, et dein per glandulas cantharidum tranſitionem, vel forſan ob glandulae tali modo imminutam ſenſibilitatem. De his remediis, utpote quae fluidorum minuunt molem, ſatis jam fuit diſceptatum.

Veſicatoria porro ad partes ſanas ſtimulandas nec raro adhibentur, ſicuti in phlegmaſiis, haemorrhagiis, colicâ, dyſenteriâ, diarrhoeâ poſt morbillos, et vomitione. In inflammatione omnigenâ duae ſunt res notatu digniſſimae haud ſecus ac facillimae: Fluidorum nempe partem verſus fluxus ſolito major, atque ſenſibilitas adaucta. Non ſane noſtrum eſt hic locorum quaerere unde haec oriuntur, aut quae ſit inflammationis cauſa proxima? Hoc ſufficiat, quod maxime notabilis eſt et fluidorum ad partem et ſenſibilitatis auctus. Pars enim ulla, velut oculus, decolor antea et exſanguis, ſtatim

tim ac inflammatione eſt correpta vivide rubeſcit, vaſis olim ſeriferis multo nunc ſanguine turgentibus. Si vero ſenſibilitate fere nullâ praedita pars fuerit, velut cartilago quaevis, inflammatione excitatâ, protinus ſenſilis adeo evadit, ut quam partem nullus antea ſtimulus afficiebat, eam leviſſimus nunc tactus, dolore immani cruciatibuſque torquet. Senſibilitas igitur ac fluida nunquam in inflammationibus non augentur; ſedulo igitur notandum eſt, horum ſublato quovis, fugari morbum. Senſibilitatem cauſam eſſe inflammationis nequaquam nunc aſſevero; neque quicquid, cur inflammatio et aucta ſenſibilitas ſimul plerumque evaneſcunt, eſt diſputandum. Hoc ſolo fundamento nititur argumentum adeo ſe rem habere. Omnia enim remedia noſtra, quae ad inflammationem pellendam valent, vel fluida, vel ſenſibilitatem a parte affectâ detrahere videntur. Nam ſi febrem

 praetermittamus,

praetermittamus, quâ fugatâ, inflammatio nihilominus perſtare poſſit, medicamenta cuncta noſtra tali modo agunt. Refrigerantium ordo totus fluida plane ac forſan ſenſibilitatem quoque partis minuunt. Hirudines, quas plurimum valere confitendum eſt, revulſionis ope praecipue effectum ſuum edunt. Verum ſi inflammatio partem internam quamlibet adoriatur, non haecce adhiberi poſſunt auxilia. Pyrexia plerumque adeſt, ad quam compeſcendam ſanguis multus detrahatur oportet. Si autem aegrotantis ſanguini parcere ſit votum, veſicatoriis adhibitis id fieri poſſit. Quomodo igitur hoc efficiunt? Duplici uti videtur modo; vix enim abnegari poſſit fluida aliquando a morbi ſede abſtrahi. Verum enimvero inter partes externas ac internas nexus non ſemper admodum eſt arctus; atque medicamina iſta a parte effectâ adeo remota ſaepe cum eventu felici adhibentur

ut

ut parum valere poſſit revulſio. Veſicatoria enim nonnunquam effectum ſuum edere videntur, ſenſibilitatem, quâ adhibita fuerunt, augendo; ad partem vero inflammatione correptam minuendo. Pars enim veſicata ſenſibilitatem ſibi comparare videtur a partis affectae ſenſibilitate nimiâ. Nam a quo tempore veſicandi dolor incipit, inflammationis minuitur (vide Pringle). Si interroget quivis, cur febris tollatur ob ſenſibilitatem hancce nimiam in cutem tranſlatam, illi reſpondendum eſt dolorem in locis quibuſdam nequaquam ut in aliis corpus univerſum afficere: veſicatorii porro dolorem paullatim minui, ſenſibilitatis iterum aequilibrio inſtaurato, dum inflammationis dolor longius multo perſtitiſſet. Neque aliam de hâc re rationem ſcio. In morbis aliis eodem fere modo effectum ſuum praeſtant veſicatoria. In haemorrhagiis revulſionem forſan plus valere credi poſſit:

verum

verum pars, a quâ ſanguis effluit, ſenſibilitate quâdam aucta non eget, uti videre eſt a dolore, titillatione, ac caloris ſenſu. In colicâ aequilibrii ſenſibilitatis ope explicatio dilucida eſt ac manifeſta. Spaſmus a ſenſibilitate nimiâ partium internarum exoritur: fortius igitur partes externae irritentur; ſenſiliores hae evadunt, internae vero minus ſenſiles, ſpaſmuſque ſolvitur. In dyſenteriâ et fluidorum et ſenſibilitatis partem affectam verſus fluxus adauctus eſſe videtur. Si, uti Culleno placuit, a ſpaſmo pendeat, veſicatoria eodem quo in colicâ modo valent; ſi vero abnormis fluidorum diſtributio inteſtina verſus fiat, veſicatoria ſanguinem in cutem ducere poſſint. Ambobus forſitan quadantenus fides adhibenda. In diarrhoea a rubeolis exorta veſicatoria inflammationem quandam tollere videntur; quare eodem modo quo in phlegmaſiis agere credendum. In vomitione ſaevâ ac longius

erstante, (vide Percival), ventriculo de mo-
bus convulsivis multo dolore stipatis labo-
nte, vesicatoria regioni epigastricae adhi-
ita optimos subinde effectus praestant.
esicatoria igitur sensibilitatis aequilibrium
staurare haud raro videntur: et, mutatis
utandis, eadem denuo de sinapismis, oleis-
ue acribus repetenda. In eorum tamen
inus adhuc quam in vesicatoriorum actione
vulsio valere videtur ob effusionem ab illis
ene nullam exortam. In rheumatismo
epe cum eventu fausto adhibentur: in eo
m revulsione quam stimulo suo agere pos-
nt, aucta cutis sensibilitate, ut partes subja-
entes minus sensiles evaderent.

Pauca tantum amplius de fonticulis et se-
ceis ante finem factum est differendum.
c validâ eorum vi satis jam ac super for-
n dictum fuit. Vix quidem dubitari pos-
t, quin eadem prorsus sit eorum quam

vesi-

veſicatoriorum actio: quanquam plus paullo forſitan revulſio valeat. Morbi plurimi, ad quorum medelam adhibentur, etſi vetuſti plane ſunt inflammatorii; et in horum pluribus, veſicatoria levamen ſaltem adferunt, ſi non ſanitati omnino corpus reddant.

FINIS.